

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la excepția de neconstituționalitate

acțiunea înaintată de

Ala Malii împotriva Consiliului Superior al Magistraturii
(Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și
procurorilor)

*(Dosarul nr. 3-6/25
Nr. PIGD 2-25084793-49435-01-3-13062025-1)*

01 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea avocatului Petru Balan, în interesele reclamantului Ala Malîi, privind sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității unor prevederi din Legea nr. 252, din 17 august 2023, privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Vladislav Gribincea, *judecători,*

cu participarea grefierului Diana Roic,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 iunie 2025, Ala Malîi a depus contestație împotriva Consiliului Superior al Magistraturii (CSM). Aceasta a solicitat anularea hotărârii CSM nr. 288/24 din 11 iunie 2025, prin care a fost constatată nepromovarea evaluării externe de către judecătorul Ala Malîi.

2. Prin încheierea din 08 iulie 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis contestația spre examinare. Participanții la proces au fost informați că cererea va fi examinată în ședință publică pe 01 august 2025, începând cu ora 09:30. Instanța a stabilit un termen de decădere, 30 iulie 2025, ora 14.00, pentru prezentarea de către părți a oricăror cereri, obiecții sau excepții.

3. La 30 iulie 2025, avocatului Petru Balan, în interesele reclamantului Ala Malîi, a depus două cereri privind ridicarea excepției de neconstituționalitate. Cererile vizează următoarele prevederi din art. 19 din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor (Legea nr. 252/2023):

- a. sintagma „în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv” din art. 19 alin. (1);
- b. sintagmele „termen de cel mult 30 de zile” și „depunerea cererii de recuzare cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației” din art. 19 alin. (2);
- c. sintagma „în perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție” din art. 19 alin. (3)
- d. sintagma „Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” din art. 19 alin. (6);
- e. sintagma „Decizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din art. 19 alin. (7).

4. În cadrul ședinței de judecată, avocatul Petru Balan a solicitat admiterea cererii și expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale. Reprezentanții CSM și, respectiv, a Comisiei de evaluare a judecătorilor, Lia Balachin și avocatul Daniel Cobzac, au solicitat respingerea cererii, deoarece prevederi similare din Legea nr. 65/2023 au fost deja recunoscute constituționale, iar prima prevedere contestată nu este aplicabilă cauzei examinate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

5. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

6. Art. 12¹ din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

7. Pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate este necesară întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor prevăzute la art. 12¹, alin. (2) din Codul de

procedură civilă. Prin hotărârea nr. [2, din 09 februarie 2016](#), Curtea Constituțională a explicat că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării, sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor legale. Verificarea constituționalității este competența exclusivă a Curții Constituționale.

8. Obiectul cererilor de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie șase sintagme din art. 19 din Legea nr. 252/2023. Potrivit art. 135, alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor. Prin urmare, prima condiție din art. 12¹ alin. (2) este îndeplinită. Excepțiile au fost ridicate de o parte în proces. Prin urmare, și a doua condiție este întrunită.

9. În ceea ce privește cea de-a treia condiție din art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv” nu poate fi ridicată, întrucât aceasta nu mai urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei. Ea se referă la termenul de depunere a contestației în instanța de judecată. Reclamantul a depus contestația în termen, iar normă dată nu mai este relevantă pentru soluționarea cauzei. Prin urmare, excepția urmează a fi respinsă în această parte.

10. În ceea ce privește cea de-a patra și ultima condiție din art. 12¹ alin (2) Cod de procedură civilă, completul nu a constatat vreo hotărâre sau decizie a Curții Constituționale în care să fie analizată constituționalitatea prevederilor menționate la para. 3 lit. b)-e) de mai sus. CSM și Comisia de evaluare au solicitat respingerea cererii, deoarece prevederi similare din Legea nr. 65/2023 au fost deja recunoscute constituționale. Completul notează că, chiar dacă Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra unor prevederi similare, acele prevederi sunt din alte legi. După cum a fost menționat în para. 7, verificarea constituționalității unei legi este competența exclusivă a Curții Constituționale, iar instanța care examinează cauza nu poate examina temeinicia sesizării. Prin urmare, și această condiție a fost îndeplinită în privința prevederilor menționate la para. 3 lit. b)-e).

11. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 195 și art. 230 din Codul administrativ și art. 12¹ din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite în parte cererile depuse de către avocatului Petru Balan, în interesele reclamantului Ala Malîi, cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind exercitarea controlului constituționalității unor prevederi din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor;

Se ridică excepția de neconstituționalitate și se remit Curții Constituționale sesizările depuse de avocatului Petru Balan în vederea examinării

constituționalității următoarelor prevederi din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor:

- a. sintagmele „termen de cel mult 30 de zile” și „depunerea cererii de recuzare cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației” din art. 19 alin. (2);
- b. sintagma „în perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție” din art. 19 alin. (3), introdus prin Art. III pct. 2 din Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 239 din 13 septembrie 2024;
- c. sintagma „Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” din art. 19 alin. (6);
- d. sintagma „Decizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din art. 19 alin. (7).

În rest cererea se respinge.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Vladislav Gribincea